

LA FAMÍLIA GUARRO: DE VINATERS A PAPERERS

per JOSEP RIBA I GABARRÓ

La nissaga del cognom Guarro, durant gairebé tres segles, ha estat sinònim de paper de qualitat i són coneguts una vintena dels seus molins i fàbriques a les riberes del riu Anoia, des del segle XVIII fins als nostres dies.

Però els seus antecedents cal cercar-los almenys cap al segle XIV. Els Guarro ja tenen algunes possessions durant el segle XV. La família dels Guarro, inicialment, són uns pagesos que es troben a la Torre de Claramunt i després a Capellades, Carme, la Pobla de Claramunt i la Vilanova del Camí.

L'any 1514, Benet Guarro fou beneficiari d'un establiment emfitèutic atorgat per Ramon de Claramunt. Al capbreu de 1549 hi figura Antoni Guarro com a propietari d'un hostel i d'una colla de peces de terra. És l'hereu del seu pare Gabriel Guarro, que havia comprat una casa, l'any 1487, a la Torre de Claramunt.

Els Guarro, a partir del segle XVIII, des de les collites vinateres evolucionarien fins a les manufactures papereres. Durant els segles passats, la elaboració del paper fou manual, i, en el segle actual, ha seguit la revolució maquinista i tecnològica.

En un inventari de les dependències castelleres de la Torre de Claramunt, quan el baró era Joan de Claramunt i Claramunt, en el seu celler s'hi compten quatre botes de quatre, dues i una càrregues de vi i «una altra bota de quatre càrregues de fusta prima plena de vi vermell, lo qual és de Antoni Guarro, estadant en dita Torre.»

Segons un altre inventari del darrer terç del segle XVII, conservat a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, el pagès Ramon Guarro era masover del Castell de la Torre de Claramunt.

En data de primer de novembre de 1672, el cavaller Francesc d'Espuny i de Claramunt, de l'ordre militar de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem, en representació del seu germà i baró de la Torre de Claramunt Ramon d'Espuny i de Claramunt, que segurament estaria malalt, ja que va morir el 31 de desembre de 1672, va encarregar al notari Francesc Llauder l'aixecament d'un inventari del mobiliari de les dependències del Castell de la Torre de Claramunt.

L'esmentat inventari porta una introducció escrita en llatí i la relació dels béns és redactada en català. La transcripció del document és la següent:

«Die Primo Mensis Novembris Anno a Nty dm MDCLXXII in castro et termino loci de Claramunt dios. Barna. Ego Raymundus Guarro agta loci et termini de

Claramunt, inquilinus sive Masover castri de Claramunt, et in domo dicti castri habitatur, gratis y convenio, et bona fide promitto vobis Illtri frati Franco. de Spuny militi ordinis, et militar sacra domy Hospitalis Santi Joanny Hieroso, populat domino dicti castri ab morteno Magci. Raymundi de Spuny et de Claramunt, fratis vestri absenti.

"Inventari o memorial dels mobles, ahines de casa, bestiar y altras cosas que son del Senyor del Castell de Claramunt y se troben en les estancies y llochs de dit castell.

En los estudis de dit castell se ha trobat lo seguent:

Primo quatra mappas ab sas guarnitions de fusta negras bonas.

Item sinch cadires de tisora velles.

Item sinch banquetes de fusta petits vells.

Item dos llits de pilars sense capsaleras vells.

Item una caxa de fusta ab son pany y clau vella.

Item altra caxa vella de fusta ab son pany y clau vella.

Item una tauleta de fusta petita vella.

En la cuyna que es baix prop dits estudis se ha trobat:

Pmo. una taula llarga de fusta vella.

Item dos banquetes de fusta petits vells.

Item un banquet de fusta dit lo escodellador vell.

En lo celler de dit castell se ha trobat:

Pmo. sinch botas de cadireta buydas velles ab sos sercols també de fusta.

Item sis botas de fusta ço es quatra de dos carregas y duas de una carrega de vi claret dins elles.

Item tres botas de carrega y tres carretells bot buyt y vell.

Item tres botetas de carrega molt dolentes.

En la fusteria se ha trobat:

Una dotzena de pots y dos dotzenas de llatas de fusta de pi nou.

Item tres quadrats de fusta de pi bons.

En la entrada de dit castell se ha trobat:

Pmo. quatra cabirons de quinze palms de cana nous.

Item duas sindries de fusta vellas.

Item un banquet de fusta vell.

En lo pastador se ha trobat:

Pmo. una farinera de fusta ab dos panys y una clau vella.

Item duas pasteras una de plana y altra de tomba bonas.

En la cuyna de dalt se ha trobat:

Pmo. un banch de respallera bo.

Item uns ferros de tres peus vells.

Item un ast, unas graellas, un cavall de tres peus, uns clamastechs, tot de ferro vell.

Item una taula llarga de fusta vella y dos tauletas petites tot dolent.

Item una salinera també de fusta vella.

Item dos banquetes dits escambells de fusta vella.

Item altra banquet de fusta vell.

Al corredor de dit castell se ha trobat:

Pmo. quatre cofres ab dos panys sens claus vells buyts.

Item un banquet de fusta vell.

En lo rebost de dit castell se ha trobat:

Pmo. una caxa sens coberta pany ni clau ab sos calaixos vella.

Item unas balansas de aram ab dos pesos de ferro vellas.

Item altra caxa ab dos panys sens clau vella.

Un una cambra de dit castell se ha trobat:

Pmo. un llit de pilars ab sos poms de fusta y barretes de ferro vell.

En altra cambra al costat de la prop dita se ha trobat:

Pmo. altra llit de pilars ab sos poms de fusta y barretas de ferro.

Item quatre matalassos ab sas telas blanques plens de llana vells.

Item dues caxas de alba grans ab sos panys y claus tancades a les quals se diu que té les claus Joan Soler escultor ciutadà de Barcelona.

Item dos llansols de tela molt dolents.

En la quadra de dit castell se ha trobat:

Pmo. dotze payssos ab les guarnicions de fusta vells.

Item dues robes de canem espadat.

Item dues taulas de fusta de noguer usades.

Item vuit cadires de repós ab sos cuyros negres vellas.

Item sinch cadiretes petites ab sos cuyros negres vellas.

En lo corredor de dit castell se ha trobat:

Pmo. Sinch payssos ab sas guarnicions de fusta molt dolents y esquinsats.

En la primera sala de dit castell se ha trobat:

Pmo. onze payssos ab sas guarnicions de fusta dolentes.

Item sinch bancs de respallera vells.

Item dues taulas de fusta vellas.

En la cambra que es el costat de dita sala se ha trobat:

Pmo. dos marfagas de estopa vellas.

Item dues quarteras y vuyt cortans de nous.

En altra cambra se ha trobat:

Primo un llit de pilans ab los poms y barretas de ferro vell.

Item tres caxas dos ab sos panys y claus y una sens clau y de una se diu que les té el senyor dit Joan Bta. Soler, buidas dites dos caxas.

Item una cadira de tisora vella.

En altra cambra que es al costat de prop dita se ha trobat:

Pmo. un llit de pilars anb sos poms de fusta y barretes de ferro vell.

Item quatre matalassos ab sos telas blanques plens de pel.

Item dos caxetas de fusta ab sos panys sensa claus.

Item tres caxotas sens pany ni claus i un banquet de fusta dolent.

Item una calaxera llarga de fusta y un rellotge dolenta.

Item sexanta tres caps de bestiar de llana, ço es sexanta una ovella, un primal y un marrà.»

En aquest inventari solament consta el Castell i mai la torre i en canvi en l'inventari de l'any 1561 solament es fa esment de la Torre i no del castell, que indica la evolució d'uns espais fortificats que es van transformant en habitacions residencials.

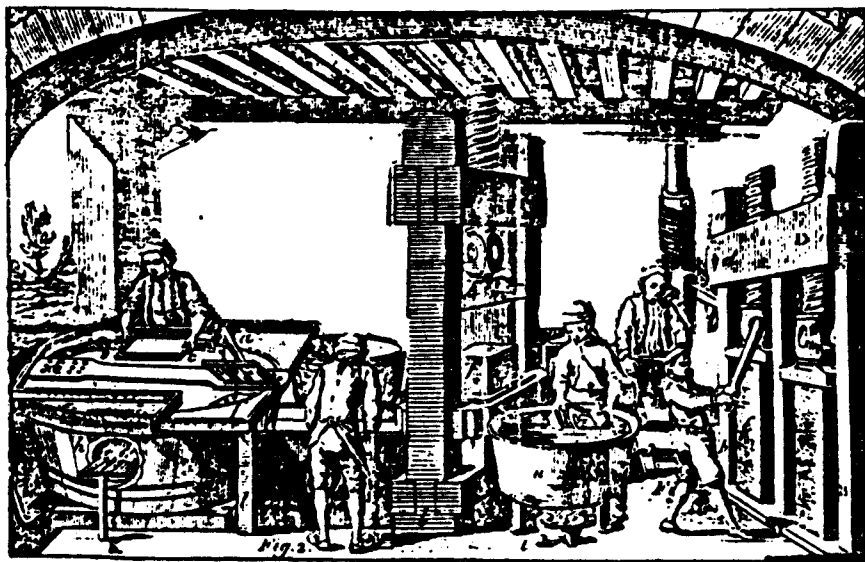
En la llista del mobiliari s'hi troben mitja dotzena de llits de columnes y de taules i més d'una dotzena de banquetes i de cadires i únicament un banc escó, repartits entre un estudi, una sala, cinc cambres, dues cuines, un pastador i un rebost i una quadra.

Al celler hi apareixen disset botes per al vi, que demostren que era la collita principal per aquella època i en tot cas en aquells moments no tenien existència de cereals en el castell.

En Ramon Guarro i Casas (1670-1736), fill del Ramon Guarro declarant en l'inventari de l'any 1672, en data 16 de març de 1698, va demanar a la Batllia general de Catalunya la autorització per edificar molins nous.

La acumulació de capitals en les activitats pageses, la masoveria senyorial del Castell de la Torre de Claramunt i la administració de les recaptacions baronials, serien invertides en la fabricació de paper. Els Guarro arribaren a tenir les condicions necessàries per a poder passar de vinaters a paperers, que era una bona combinació ja que l'aigua derivada cap els molins servia també per al regatge de les terres.

La instància cursada exposava: «Ramon Guarro, pagès de la Torre de Claramunt, a fi y efecte de poder fabricar un molí, o molins, tant fariner, com draper, paperer, o bé molí polvorer, allò que a dit Guarro li apareixerà millor y convenient necessita de que Vs. li fassia assentament de la aygua que passa per la Riera de

Carme y concedirli facultat y llicència per a conduir la dita aygua des de la dita riera a dita fàbrica faedora y fer rescloses, recs, basses y altres aparatos necessaris...»

La resposta oficial fou afirmativa i aleshores Ramon Guarro, l'any 1699, va comprar una peça de terra d'un jornal i mig de llaurar de mules a la vora de la riera de Carme, que estava sota el domini senyorial de la baronessa Maria Anna de Ribera i de Claramunt i d'Espuny, però el delme i la primícia pertocaven a la parròquia de Santa Maria de la Pobla de Claramunt.

En aquesta terra de vinya i de pinars, Ramon Guarro va procedir a la construcció del seu primer molí paperer a la comarca de l'Anoia. L'any 1702, el notari barceloní Francesc Topí i Carreras va protocolitzar l'escriptura d'obra nova i en el capbreu de la Torre de Claramunt de l'any 1704, controlat pel notari igualadí Bartomeu Costas, ja es declara un molí paperer en actiu que fa elaboració manual de paper de tina.

Des d'aleshores els papers dels fabricants Guarro porten la marca a l'aigua amb una torre castellera, que divulga el seu origen. Aquesta filigrana encara és actual amb la marca «Torreon» que conserven els descendents dels Guarro en les seves fàbriques de Gelida, també els peus del corrent del riu Anoia:

BIBLIOGRAFIA

Cf. HISTÒRIA DE L'ANOIA, vol. I. Article «La Torre de Claramunt». Parcir Edicions Selectes, Manresa (1988), pàgs. 297-319.

